

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

31 באוגוסט 2015

953

ט"ז באלול התשע"ה

עמוד

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2015..... 1658

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2015

1. תיקון פקודת מס הכנסה
בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), אחרי סעיף 141א יבוא:
"חובת דיווח של גוף 141ב. (א) גוף פיננסי או סולק יגיש למנהל, עד ה-15 בכל חודש, דיווח אשר יכלול את הפרטים האלה לגבי כל חשבון עסקי פיננסי וסולק
המנוהל אצלו:

(1) פרטי הזיהוי של הלקוח, ואם קיים נהנה ידוע בחשבון – גם פרטי הזיהוי של הנהנה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לחייב עורך דין לגלות ידיעות או מסמכים שלגביהם הוא חייב בשמירת סודיות לפי כל דין;

(2) סך כל הסכומים שהתקבלו בחודש שקדם לחודש שבו מוגש הדיווח בחשבון העסקי.

(ב) בסעיף זה –

"גוף פיננסי" – כהגדרתו בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010²;

"חשבון עסקי" –

(1) אם החשבון מנוהל אצל גוף פיננסי – חשבון של תאגיד וכל חשבון המוגדר בגוף הפיננסי כחשבון עסקי;

(2) אם החשבון מנוהל בסולק – מי שהסולק אישר לו סליקה כלקוח עסקי;

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי המוצע, גוף פיננסי וסולק ידווחו פעם בחודש על פעילות המתבצעת בחשבונות עסקיים המתנהלים אצלם. המידע שיועבר הוא: פרטי הזיהוי של בעל החשבון העסקי, פרטי הזיהוי של נהנה מהחשבון, אם קיים נהנה כאמור, וסך הסכומים אשר התקבלו בחשבון העסקי.

מוצע להגדיר "חשבון עסקי" כחשבון של תאגיד וכל חשבון המוגדר בגוף הפיננסי כחשבון עסקי, ולעניין סולק – מי שהסולק אישר לו סליקה כלקוח עסקי.

כדי להגן על פרטיות הלקוחות, מוצע לקבוע כי חובת הדיווח תחול רק על חשבונות עסקיים כאמור. במסגרת זו, כבוונת הרשות לבחון בהמשך את הצורך בהסדרה של סיווג חשבונות כחשבונות עסקיים באופן שיבטיח שלא ייאסף מידע על אודות פעילות פרטית, או למצער יצירת מנגנון יידוע של בעלי חשבונות המוגדרים כעסקיים על משמעות ההסדר המוצע לגביהם והחלת חובת דיווח על חשבונות מסוג זה.

סעיף 1 לסעיף 141ב המוצע

במטרה להילחם בהון השחור להעמיק, את גביית המס ולצמצם העלמת הכנסות בידי עברייני מס, מוצע לקבוע בפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה), חובת דיווח מיוחדת על גופים פיננסיים וסולקים, כך שנתונים על פעילותם של לקוחותיהם בכלל החשבונות העסקיים המנוהלים אצלם ידווחו באופן שוטף לרשות המסים.

ההגדרה "גוף פיננסי" בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, כוללת תאגיד בנקאי, קופת גמל או חברה מנהלת של קופת גמל, מבטח, קרן להשקעות משותפות בנאמנות, מנהל תיקי השקעות, חבר בורסה, מסלקה, חברת הדואר וגוף אחר המספק שירותים פיננסיים, שקבע נגיד בנק ישראל. ו"סולק" כמשמעותו בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, הוא בעל רישיון סליקה של עסקאות בכרטיס חיוב, כלומר, בעל רישיון למתן שירותי תשלום לספק של תמורת הנכסים שרכש לקוח מאותו ספק באמצעות כרטיס חיוב כנגד קבלת תמורת הנכסים ממנפיק כרטיס החיוב, ואם התשלום לספק נעשה בידי המנפיק – כנגד קבלת תמורת הנכסים ישירות מהלקוח.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש מס' 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ד, עמ' 724.

² ס"ח התש"ע, עמ' 452; התשע"ב, עמ' 583.

"נהנה" – אדם שבעבורו או לטובתו מוחזק חשבון עסקי או נעשית פעולה בחשבון עסקי;
"סולק" – כמשמעותו בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.⁵

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשאי שר האוצר לקבוע סוגי לקוחות אשר לגבי חשבונותיהם העסקיים לא תחול חובת דיווח, בהתאם למבחנים של גובה הכנסות ומבחנים אחרים, שייקבעו בתקנות.
(ד) המנהל רשאי לקבוע הוראות בעניין מתכונת הדיווח ופרטי הזיהוי שייכללו בו.

141ג. (א) המנהל רשאי לדרוש, בכתב, כי גוף פיננסי, כהגדרתו בסעיף 141ב, יגיש לו דיווח אשר יכלול את המידע האמור בסעיף קטן (ג) לגבי קבוצת לקוחות של אותו גוף פיננסי (להלן – דרישת מידע), אשר מתקיימים לגביה המאפיינים שפורטו בדרישת המידע.

דרישת מידע
מגוף פיננסי

(ב) גוף פיננסי שקיבל דרישת מידע רשאי לבקש כי המנהל יחזור ויעיין בה וישנה אותה, מן הטעם שמילוי דרישת המידע יהיה כרוך בעבודה מינהלית רבה או בעלויות ניכרות ובלתי סבירות; בקשה כאמור תוגש למנהל בכתב מנומק בתוך 15 ימים מקבלת דרישת המידע, והמנהל ימסור למבקש את החלטתו בתוך 15 ימים מיום הגשתה.

(ג) גוף פיננסי שקיבל דרישת מידע יגיש את הדיווח הנדרש בתוך 15 ימים מקבלת דרישת המידע, ואם הגיש בקשה כאמור בסעיף קטן (ב) – בתוך 15 ימים מיום קבלת החלטת המנהל בבקשה; הדיווח יכלול את הפרטים האלה לגבי כל אחד מן החשבונות של הלקוחות שבקבוצה המנוהלים אצל הגוף הפיננסי:

ד ב ר י ה ס ב ר

בהיקף, באופן או בתדירות המקיימים יסוד סביר להעלמת מס. בהתבסס על סממן זה, יוכל המנהל לדרוש מהמוסד הפיננסי מידע לגבי כלל לקוחותיו אשר הפקידו באופן מסוים, סכומים בהיקף מסוים או בתדירות מסוימת.

הדיווח יכלול לגבי כל אחד מן החשבונות של הלקוחות אשר התקיימו לגביהם המאפיינים שצוינו בדרישת המידע, את פרטי הזיהוי שלו וכן של נהנה בחשבון, אם קיים נהנה כאמור, את סך ההפקדות והתקבולים שהתקבלו בחשבון, את סך כל המשיכות והתשלומים שהוצאו מן החשבון, ואת יתרות הפתיחה ויתרות הסגירה בחשבון, והכול לגבי שנת המס שקדמה לשנה שבה נדרש הדיווח (סעיף קטן (ג) המוצע).

לסעיף 141ג המוצע

מוצע להסמיך את המנהל לדרוש מגוף פיננסי להעביר לו מידע לגבי קבוצה של לקוחות בעלי מאפיינים משותפים, זאת נוסף על העברת המידע השוטפת על ידי גופים פיננסיים מחשבונות עסקיים לפי סעיף 141ב לפקודה המוצע. דרישת מידע כאמור תתבסס על סממנים של החשבונות או של הלקוחות חברי הקבוצה, היוצרים חשד שלקוחות בקבוצה עברו על חוקי המס באופן שגורם לאבדן מס בהיקף שאינו מבוטל. המנהל יציין בדרישתו, את המאפיינים של הלקוחות אשר המידע לגביהם מתבקש, והבנק יעביר למנהל מידע לגבי כלל הלקוחות אשר המאפיינים מתקיימים לגביהם. כך לדוגמה, אחד הסממנים המצוינים בסעיף הוא שהפקדו בחשבון הלקוחות סכומים

⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 252.

- (1) פרטי הזיהוי של הלקוח, ואם קיים נהנה ידוע בחשבון – גם פרטי הזיהוי של הנהנה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לחייב עורך דין לגלות ידיעות או מסמכים שלגביהם הוא חייב בשמירת סודיות לפי כל דין; לעניין זה, "נהנה" – כהגדרתו בסעיף 141ב;
- (2) סך כל ההפקדות והתקבולים שהתקבלו בחשבון בשנת המס שקדמה לשנה שבה נדרש הדיווח;
- (3) סך כל המשיכות והתשלומים שהוצאו מן החשבון בשנת המס שקדמה לשנה שבה נדרש הדיווח;
- (4) יתרות הפתיחה ויתרות הסגירה בחשבון בשנת המס שקדמה לשנה שבה נדרש הדיווח.
- (ד) לא ידרוש המנהל מידע כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן יש לו יסוד סביר להניח כי הלקוחות שבקבוצה הפרו הוראה מהוראות חוקי המס, באופן שיש בו כדי לפגוע בגביית מס בהיקף שאינו מבוטל (להלן – יסוד סביר להעלמת מס). המבוסס על אחד או יותר מן הסממנים האלה:
- (1) בחשבונות הלקוחות הופקדו סכום או סכומים בהיקף, באופן או בתדירות המקיימים יסוד סביר להעלמת מס, או שזהות המפקיד מקיימת יסוד סביר להעלמת מס;
- (2) מחשבונות הלקוחות נמשכו או הועברו סכום או סכומים בהיקף, באופן או בתדירות המקיימים יסוד סביר להעלמת מס, או שזהות מי שהסכומים נמשכו או הועברו אליו מקיימת יסוד סביר להעלמת מס;
- (3) באחד או יותר מחשבונות הלקוחות יש יתרות בהיקף בלתי סביר לגביהם;
- (4) הלקוחות ביצעו פעילות המקיימת יסוד סביר להעלמת מס, לרבות פעילות עסקית בחשבון פרטי ופעילות במדינת חוץ;
- לעניין זה, "חוקי המס" – פקודה זו, חוק מס ערך מוסף, חוק מיסוי מקרקעין, חוק הבלו על הדלק, התשי"ח-1958, ופקודת המכס [נוסח חדש].
- (ה) דרישת מידע תהיה בתדירות ובאופן שיבטיחו כי המידע שיתקבל ביחס לקבוצת לקוחות לא יהיה קרוב בהיקפו למידע שהיה מתקבל בדרך של דיווח רציף.

ד ב ר י ה ס ב ר

כרוכה בעבודה מינהלית רבה או בעלויות ניכרות שאינן סבירות (סעיף קטן (ב) המוצע), וכי דרישת המידע תתבצע ככל הניתן בתדירות אשר אינה פוגעת בעבודת הגופים הפיננסיים (סעיף קטן (ה) המוצע).

מוצעים מנגנונים אשר יוודאו שהדרישות מכוח הסעיף לא מכבידות יתר על המידה על הגופים הפיננסיים. כך מוצע לקבוע כי גוף פיננסי יוכל לבקש מהמנהל לעיין מחדש בדרישתו ולשנותה מן הטעם שדרישת המידע

- (ו) דרישת מידע תהיה, ככל הניתן, בתדירות אשר אינה פוגעת בעבודת הגוף הפיננסי.
- (ז) דרישת מידע טעונה אישור כי היא עומדת בתנאים המנויים בסעיף זה, מאת ועדה של שלושה, והם שני עובדי רשות המסים שמינה המנהל ונציג ציבור שמינה היועץ המשפטי לממשלה לאחר התייעצות עם המנהל (להלן – אישור הוועדה); הודעה על הרכב הוועדה תפורסם ברשומות.
- (ח) לאחר אישור הוועדה, אם ניתן, תועבר דרישת המידע ליועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא מינה לעניין זה, לצורך בחינה אם דרישת המידע עומדת בתנאים המנויים בסעיף זה.
- (ט) מידע המפורט בדיווח שנמסר לפי סעיף זה ייאגר במאגר מידע כמשמעותו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981⁴ (בסעיף זה – חוק הגנת הפרטיות), שהוא מאגר ייעודי, בנפרד מכל מאגר מידע אחר (בסעיף זה – מאגר המידע), לתקופה של שישה חודשים, ולגבי מידע שנמסר לאחר תום שנתיים מיום כניסתו לתוקף של סעיף זה – לתקופה של שלושה חודשים; בתום התקופות האמורות יימחק המידע, זולת אם נעשה בו שימוש כאמור בסעיף קטן (יג).

ד ב ר י ה ס ב ר

כאשר מורשה הגישה מצא, באופן עצמאי, בעקבות הצלבת המידע עם מידע אחר שבידי רשות המסים הכלול במאגר שברשימה שאישור הוועדה והיועץ המשפטי לממשלה, שיש חשד לביצוע עבירה, לא-ידיווח על הכנסות, לאי דיווח על עסקאות, או למסירת הצהרה לא נכונה בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים כאמור. במקרה כזה, רשאי מורשה הגישה להעביר את המידע באופן יזום לגורמים ברשות המסים, אשר יפתחו בחקירה.

נוסף על האמור לעיל, מוצע לקבוע מנגנונים נוספים אשר יודאו כי העברת מידע כקבוע בסעיף לא תפגע יתר על המידה בזכות הפרטיות. כך, מוצע לקבוע שהמוסד הפיננסי ימחק את הדיווח שמסר בתוך 14 ימים ממסירתו (סעיף קטן (ז)). עוד מוצע שהמידע ייאגר במאגר מידע ייעודי נפרד מכל מאגר מידע אחר, ורשות המסים תמחק את המידע שהתקבל בתוך שישה חודשים מקבלת המידע, ולגבי מידע שיימסר לאחר תום שנתיים מיום כניסתו של הסעיף לתוקף – בתום שלושה חודשים, אם לא נמצא חשד לדיווח מס בחסר והמידע הועבר עקב כך לגורמים אחרים ברשות המסים בהתאם לתנאים שנקבעו (סעיף קטן (ט)). כמו כן מוצע, כי המאגר ינוהל ברשות המסים בהתאם לנהלים שייקבעו בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע (סעיף קטן (יא)), וכי המידע יישמר בסודיות על ידי עובדי הרשות והעברתו בניגוד לאמור בסעיף תהווה הפרה של חובת סודיות ועבירה פלילית (סעיפים קטנים (יד) ו-(טו) המוצעים).

כדי לוודא שהסעיף המוצע ייושם כראוי, ואכן יגשים את המטרה אשר לשמה הוא נחקק, תוך שמתקיים יחס ראוי

בסעיפים קטנים (ז) ו-(ח) מוצע לקבוע כי דרישות כאלה יישלחו למוסד הפיננסי רק לאחר שוועדה מיוחדת אשר תוקם לצורך זה, ובה שני עובדי רשות המסים שמונו בידי המנהל ונציג ציבור אחד אשר מונה בידי היועץ המשפטי לממשלה לאחר התייעצות עם המנהל, אישרה שהדרישה עומדת בתנאי הסעיף ולאחר אישור כאמור של היועץ המשפטי לממשלה. מנגנוני איוון ובקרה אלה, נוסף על מנגנונים נוספים שיפורטו בהמשך, מוצעים כדי לוודא כי דרישת המידע כקבוע בסעיף לא תפגע יתר על המידה בזכות הפרטיות.

יובהר כי החלטות הוועדה יתקבלו ברוב דעות, ושאינן בסעיף זה כדי לפגוע בסמכות המנהל לפנות לגופים הפיננסיים בבקשות לקבלת מידע מכוח סעיפים אחרים בפקודה, כגון בעת עריכת שומה מסוימת.

המידע שיימסר יועבר ליחידה מיוחדת ברשות המסים אשר רק לה הסמכויות לגשת באופן מלא ומייד למידע המועבר, נוסף על הגישה שתהיה לעובדי היחידה למאגרי רשות המסים. מידע זה יועבר לידי גורמים אחרים ברשות רק על פי הקבוע בסעיף קטן (יג) המוצע, בסוגי מקרים המפורטים בו, ובמידה הנדרשת.

סוג המקרים הראשון שבו המידע יועבר לגורמים אחרים ברשות המסים, הוא בעקבות בקשה של גורמים ברשות המסים לקבל מידע לגבי אדם מסוים שיש חשד שעבר עבירה פלילית, או לצורך חקירה אורחית כשיש יסוד סביר להניח כי אדם לא דיווח על הכנסות בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים. סוג המקרים השני הוא

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 258.

(י) הגוף הפיננסי ימחק את הדיווח הכולל את המידע נושא דרישת המידע, בתוך 14 ימים מיום שמסר אותו למנהל.

(יא) מאגר המידע ומערך האיסוף וקליטת הדיווחים אליו יעוצבו בדרך שתמוער את הסיכון לפגיעה בפרטיותם של נושאי המידע, בשים לב, ככל האפשר, לחלופות הטכנולוגיות המקובלות, בהתייעצות עם הרשם כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות (בסעיף זה – הרשם).

(יב) המנהל יסמיך מבין עובדי רשות המסים בישראל מורשי גישה למאגר המידע שיהיו אחראים לניהולו, לשימוש במידע שבו ולהעברת מידע ממאגר המידע למי שרשאים להשתמש בו לפי סעיף קטן (ג); מי שהוסמך כאמור (בסעיף זה – מורשה גישה) לא ימלא תפקיד אחר מלבד תפקידו האמור.

(יג) המנהל ומורשה הגישה לא ישתמשו במידע שהתקבל לפי סעיף זה ולא יעבירו אותו לאחר, אלא לגורמים ולמטרות המפורטים להלן, ובמידה שנדרש:

(1) לעובד רשות המסים בעל סמכויות חקירה (בסעיף זה – חוקר מס) – לשם קיומו של הליך פלילי, אם התעורר אצל חוקר המס חשד לביצוע עבירה לפי פקודה זו, חוק מיסוי מקרקעין או חוק מס ערך מוסף;

(2) לפקיד שומה – לצורך שומה כאמור בסעיף 145, אם יש לפקיד השומה יסוד סביר להניח כי לא דווחו הכנסות בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים; פקיד השומה יהיה רשאי להעביר את המידע לחוקר מס, אם יש בו כדי לעורר חשד לעבירה לפי פקודה זו, לפי חוק מס ערך מוסף או לפי חוק מיסוי מקרקעין לשם קיומו של הליך פלילי;

(3) למנהל – לצורך קביעת מס ולצורך שומה כאמור בסעיפים 76 ו-77 לחוק מס ערך מוסף, אם יש למנהל יסוד סביר להניח כי לא דווחו הכנסות בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים או כי נוכח מס תשומות הכלול בחשבונית מס שהוצאה שלא כדין, אשר הסכום המופיע בה עולה על 100,000 שקלים חדשים;

(4) למנהל כהגדרתו בחוק מיסוי מקרקעין (בסעיף זה – מנהל מיסוי מקרקעין) – לצורך שומה כאמור בסעיף 78 לחוק מיסוי מקרקעין, אם יש למנהל מיסוי מקרקעין יסוד סביר להניח כי ההצהרה לפי אותו סעיף אינה נכונה, והסטייה מאחד הפרטים שלגביהם ניתנה היא בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים;

ד ב ר י ה ס ב ר

הועבר לגורמים בתוך רשות המסים, ומידת התרומה של השימוש במידע לקידום גביית המס, הכול כמפורט בסעיף קטן (טז) המוצע.

בין מידת השגת התכלית לבין עוצמת הפגיעה בפרטיות, מוצע לקבוע כי המנהל ידווח, מדי שנה, ליועץ המשפטי לממשלה על המידע אשר התקבל מכוח הסעיף ואשר

(5) לגורם המנוי בפסקאות (1) עד (4), בהתקיים שני אלה:

(א) מורשה הגישה הצליב את המידע עם מידע אחר שבידי רשות המסים; המידע לא יוצלב עם מאגר מידע אחר אלא אם כן מאגר המידע האחר כלול ברשימה שאישרו הוועדה והיועץ המשפטי לממשלה כמאגרי מידע שניתן להצליב עמם מידע לצורך סעיף זה;

(ב) מורשה הגישה השתכנע כי יש חשד לביצוע עבירה, לאי-דיווח על הכנסות, לאי-דיווח על עסקאות, לניכוי מס תשומות או למסירת הצהרה לא נכונה כאמור בפסקאות (1) עד (4).

(יד) אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש אלא לפי הוראות סעיף זה או לפי צו בית משפט.

(טו) המגלה לאחר מידע שהגיע אליו לפי סעיף זה או העושה בו שימוש, בניגוד להוראות סעיף קטן (יד), דינו – מאסר שלוש שנים; הגורם ברשלנות לגילוי מידע לאחר, בניגוד להוראות סעיף קטן (יג), תוך הפרת הוראה מההוראות שנקבעו לאבטחת מידע לפי סעיף זה, דינו – מאסר שנה.

(טז) המנהל ידווח בכתב, מדי שנה, ליועץ המשפטי לממשלה על כל אלה:

(1) מספר דרישות המידע שנמסרו לגופים פיננסיים לפי סעיף זה, המאפיינים שפורטו בהן, מספר הלקוחות שלגביהם נמסר מידע בתגובה לכל דרישת מידע וסוגי המידע שהתקבלו לגבי כל לקוח;

(2) שיעור העברות המידע שנעשה בהן שימוש בפועל בחקירה בלבד, ושיעור העברות המידע שהובילו להגשת כתבי אישום, והעונשים שהוטלו בהליכים כאמור שהסתיימו בהרשעה;

(3) מידת התרומה של השימוש במידע לקידום ההליך הפלילי ולחומרת הענישה, ככל שהיתה;

(4) השימוש שנעשה במידע שהועבר לפי סעיף קטן (יג)(2), (3) ו-(4), לפי הסיווג שלהלן:

(א) שיעור העברות המידע שנעשה בו שימוש בפועל בשומות לפי סעיף 145 לפקודה זו, לפי סעיף 77 לחוק מס ערך מוסף ולפי סעיף 78 לחוק מיסוי מקרקעין, לפי העניין, מספר השומות, סכום השומות וסכומי המס שנגבו ממי שהוצאו לגביהם שומות כאמור;

(ב) מידת התרומה של השימוש במידע לגובה השומה, ככל שהיתה תרומה כאמור.

(יז) שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, יקבע הוראות בעניינים אלה:

(1) איסוף המידע לפי סעיף זה, שמירתו ואבטחתו, בהתייעצות עם הרשם;

(2) קביעת המורשים לקבל מידע ממורשה גישה וכללים להעברת המידע לפי סעיף קטן (יג)."

2. בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000⁵ –

(1) בסעיף 13(א), במקום "והשר שבאחריותו נמצא אגף המכס ומע"מ או" יבוא "שר האוצר והשר שבאחריותו נמצא";

(2) בסעיף 27 –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "סמכויות פקיד מכס";

(ב) בסעיף קטן (ד), בהגדרה "עבירה", בפסקה (1), במקום הסיפה החל במילים "וכן עבירות" יבוא "וכן עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, ולפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975";

(3) בסעיף 30 –

(א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) (1) לצורך ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה, רשאית הרשות המוסמכת להעביר לו מידע מתוך מאגר המידע.

ד ב ר י ה ס ב ר

ארגון ה-FATF (Financial Action Task Force), מחודש פברואר 2012, ושמהוות את הסטנדרטים הבין-לאומיים המחייבים בתחום המאבק בהלבנת הון, ודברי ההסבר להן, נקבע כי על המדינות לקבוע כל עבירה חמורה, ובכלל זה עבירות מס חמורות, כעבירת מקור.

לפסקה (1)

מוצע להבהיר כי שר האוצר הוא השר המוסמך להקים, לגבי הגופים שבאחריותו, ועדה שתהיה מוסמכת להטיל עיצום כספי לפי פרק ה' לחוק איסור הלבנת הון.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 27 לחוק איסור הלבנת הון, הקובע סמכויות לפקיד מכס ולפקיד מכס חוקר, ולתת לפקיד מכס שהוסמך לחקור, סמכויות חקירה, כניסה, חיפוש ותפיסה גם לגבי עבירות הלבנת הון שנעברו ברכוש שמקורו בעבירות המס הנוספות שמוצע להוסיפן כעבירות מקור. לעניין עבירות אלה ראו בהרחבה את דברי ההסבר לפסקה (4) לעניין תיקון התוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון.

לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 30 לחוק איסור הלבנת הון, המסדיר את נושא העברת מידע ממאגר המידע, כאמור בסעיף 28 לחוק איסור הלבנת הון, למשטרת ישראל,

סעיף 2 מוצע לערוך כמה תיקונים בחוק איסור הלבנת כללי הון, התש"ס-2000 (להלן – חוק איסור הלבנת הון), שמטרתם להגביר את המלחמה ב"הון השחור" שמקורו בעבירות מס חמורות ולייעל את האכיפה בהקשר זה. התיקונים כוללים בעיקרם הוספת עבירות מס חמורות נוספות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון, מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה, וחיפוש לפקיד מכס חוקר בעבירות הלבנת הון שנעברו ברכוש שמקורו בעבירות מס אלה, וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע לפקיד מכס חוקר ממאגר המידע המנוהל ברשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, בתנאים הקבועים בהצעה.

עבירות מס מלוות לא אחת בתנועות כספים בין-לאומיות, במגמה לטשטש את מקור הכספים ולהתחמק מתשלום מס. עברייני מס, כמו מלביני הון, עושים שימוש בגופים פיננסיים וכלכליים למטרות הסוואה והטמעה של הכספים בשוק הלגיטימי. בפועל, עבירות אלה מייצרות "הון שחור" המוחזר למעגל הפעילות הכלכלית החוקית במטרה "להלבינו". מטרת התיקון המוצע היא לייעל את המשטר של איסור הלבנת הון ולאפשר חשיפה יעילה של הלבנת הון אשר מקורה בעבירות מס חמורות אלה.

קביעת עבירות מס כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון עולה בקנה אחד עם הדרישות הבין-לאומיות בתחום איסור הלבנת הון. במסגרת ארבעים ההמלצות של

⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 293.

(2) העברת המידע תהיה על פי בקשה מנומקת, בהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר; בכללים ייקבעו, בין השאר, דרכי השימוש במידע בידי פקיד המכס החוקר, אבטחתו ושמידת סודיותו.

(3) הוראות סעיף קטן (ב)(2) יחולו לעניין בקשות לפי סעיף קטן זה, בשינויים המחויבים.

(4) הרשות המוסמכת תמסור למשטרת ישראל הודעה בדבר העברת מידע לפקיד מכס חוקר לפי סעיף קטן זה; שר המשפטים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה.

(ב) בסעיף קטן (ה) –

(1) האמור בו יסומן (1)”, ובו, במקום “מניעת עבירות” יבוא “מניעה וחקירה של עבירות” ואחרי “מיוזמתה” יבוא “בנסיבות ומנימוקים שתפרט”;

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

”(2) לצורך ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה, רשאית הרשות המוסמכת, מיוזמתה, להעביר מידע ממאגר המידע לפקיד מכס חוקר; הרשות המוסמכת תמסור למשטרת ישראל הודעה בדבר העברת מידע לפקיד מכס חוקר לפי פסקה זו; שר המשפטים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה.”;

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכויותיו לפי חוק איסור הלבנת הון, בדומה לגורמים האחרים המוסמכים לקבל מידע מהרשות המוסמכת. פקיד מכס חוקר יוכל לעשות שימוש במידע שהועבר אליו מהרשות המוסמכת על פי בקשתו גם לשם חקירה ומניעה של עבירה נוספת וגילוי עבריינים בעבירה נוספת והעמדתם לדין, בהתאם לכללים שיקבעו, אך בתנאי שהעבירה הנוספת קשורה לחקירת העבירה שלגביה התבקש המידע. מוצע להבהיר כי האפשרות להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לפי סעיף קטן (ח) של סעיף 30 לחוק איסור הלבנת הון, אינה כפופה לסייג האמור, ולפיכך לא יהיה שינוי בסמכות משטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לאחר שמצאו שיש מקום להעביר לו את המידע לצורך חקירת הלבנת הון או חקירת עבירות נוספות המפורטות בתקנות איסור הלבנת הון (כללים לשימוש במידע שהועבר למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי לשם חקירת עבירות נוספות ולהעברתן לרשות אחרת), התשס"ו-2006, ובהתאם להוראות הקבועות בתקנות אלה. זאת הן לגבי מידע שהועבר על ידי הרשות המוסמכת למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי על פי בקשתם, והן לגבי מידע שהועבר לגורמים אלה על ידי הרשות המוסמכת מיוזמתה.

יצוין כי התיקון המוצע המאפשר העברת מידע לפקיד מכס חוקר ולרשויות חקירה נוספות נכלל במסגרת הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 7), התשס"ז-2007 (להלן – הצעת תיקון מס' 7). הנוסח המוצע גובש בעקבות

לשירות הביטחון הכללי, למוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, לאגף המודיעין במטה הכללי של צבא הגנה לישראל (אמ"ן) ולאגף הממונה על הביטחון במערכת הביטחון (המלמ"ב). כך שתאפשר העברת מידע ממאגר המידע גם לפקיד מכס חוקר.

מוצע לאפשר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות המוסמכת) להעביר מידע ממאגר מידע לפקיד מכס חוקר לצורך ביצוע סמכויותיו לפי חוק איסור הלבנת הון, על פי בקשה מנומקת ובהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר. כמו כן מוצע לאפשר לרשות המוסמכת להעביר מידע ממאגר המידע לפקיד מכס חוקר גם מיוזמתה. מוצע לקבוע כי כאשר הרשות המוסמכת מעבירה מידע לפקיד מכס חוקר, בין אם על פי בקשתו ובין אם מיוזמתה, עליה למסור הודעה בדבר העברת המידע למשטרת ישראל, זאת מאחר שהאחריות הכוללת לחקירת עבירות הלבנת הון היא של משטרת ישראל. הוראה זו נועדה גם לייעל את חקירת עבירות הלבנת הון ולמנוע מצב שבו מתנהלות חקירות ברשות המסים ובמשטרת ישראל באותו עניין בלי שהגופים האמורים מודעים לכך. כמו כן מוצע כי שר המשפטים בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע בכללים את נוסח ההודעה ופרטיה.

על פי התיקון המוצע, פקיד המכס חוקר יוכל לעשות שימוש במידע שהועבר אליו מהרשות המוסמכת, על פי בקשתו או מיוזמתה של הרשות המוסמכת, לשם ביצוע

(ג) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(11) במידע שהועבר לפקיד מכס חוקר לא ייעשה שימוש אלא לשם ביצוע סמכויות פקיד מכס חוקר לפי חוק זה; ואולם רשאי פקיד מכס חוקר במסגרת תפקידיו, לעשות שימוש במידע שהעבירה לו הרשות המוסמכת לפי סעיף קטן (ב) לשם חקירת עבירה נוספת שלא לפי חוק זה ומניעתה, או לשם גילוי עבריינים בעבירה נוספת והעמדתם לדין, הכול בהתאם לכללים שייקבעו, ובלבד שהעבירה הנוספת קשורה לחקירת העבירה שלגביה התבקש המידע";

(ד) בסעיף קטן (ח), במקום "בסעיף קטן (ז)" יבוא "בסעיפים קטנים (ז) ו-(11)"; אין בהוראות סעיף קטן (11) כדי לגרוע מסמכות משטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי להעביר מידע לפקיד מכס חוקר לפי הוראות סעיף קטן זה לשם ביצוע המטרות המפורטות בסעיף קטן (ז)";

(ה) בסעיף קטן (ט), במקום "בסעיף קטן (ז)" יבוא "בסעיפים קטנים (ז) ו-(11)";

(4) בתוספת הראשונה, במקום פרט (17) יבוא:

"(17) עבירות לפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975;

(17א) עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה;

(17ב) עבירה לפי סעיף 98(2ג) לחוק מיסוי מקרקעין, התשכ"ג-1963";

ד ב ר י ה ס ב ר

כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס, והעונש הקבוע בצדן הוא חמש עד שבע שנות מאסר.

הוספת עבירות אלה כעבירות מקור בחוק איסור הלבנת הון משמעותה היא שעשיית פעולה ברכוש שמקורו בעבירות אלה, רכוש ששימש לביצוען, רכוש שאיפשר את ביצוען ורכוש שנעברו בו עבירות אלה, תהיה עבירה פלילית לפי סעיפים 3(א) או 4 לחוק איסור הלבנת הון, לפי נסיבות המקרה. יצוין כי בהצעת תיקון מס' 7 נכללה הצעה להוסיף עבירות מתוך חוק מס ערך מוסף בנסיבות מחמירות.

הערות שהושמעו בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, במהלך הדיונים בהצעה.

לפסקה (4)

מוצע להוסיף לרשימת עבירות המקור בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, עבירות מס חמורות נוספות, והן עבירה לפי סעיף 220 לפקודה, עבירה לפי סעיף 98(2ג) לחוק מיסוי מקרקעין ועבירות לפי סעיף 117(ב)(1), (3) עד (8) ו-(11) לחוק מס ערך מוסף. עבירות מס אלה הן עבירות מס חמורות המתאפיינות ביסוד נפשי של

